

СТАНОВИЩЕ

От

Проф. доктор Евгения Николова Коцева, преподавател в Юридически факултет на СУ „Св. Климент Охридски”

на

Дисертационния труд на докторанта на самостоятелна подготовка в Катедра „Правни науки” при Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” – гр.Варна, Дария Николаевна Говорун

на тема

„Публичността като принцип в наказателното производство: Процесуални и криминалистически аспекти” за присъждане на образователна и научна степен „Доктор-професионално направление 3.6 Право (Криминалистика)”

Актуалността на темата е особено важна с оглед стремежа на съвременните демократични и правови държави към по-засилена охрана на правата на гражданите.

Темата на докторанта е свързана с един от водещите в наказателното производство на Украйна принципи – принципът на публичност, който е залегнал и в наказателното производство на Република България, като принцип на служебното начало. Този принцип придава на наказателно-процесуалната дейност официален характер, отразява признаците, определящи същността на правоприлагането, изискванията осигуряващи неговото качество, като същевременно задължава субектите да изпълняват служебното си задължение за осигуряване правата и свободите на личността в областта на досъдебното разследване и съдебния процес.

Докторантът предвид промените на наказателно-процесуалното законодателство на Украйна, съдебната реформа, създаването на нови органи за досъдебно разследване, се е справила много добре относно изследването на принципа на публичността, нормативното му съдържание, както и прилагането на тези принципи в наказателното производство в Украйна.

Целта на изследването – анализ, обосноваване и разработване на редица положения от теоретичен и практически характер, свързани с определяне на ролята и правното естество на принципа на публичност в наказателното производство и спазването и прилагането на този принцип в дейността на следствените органи, Прокуратурата и Съда, респ. дадените препоръки за подобряване на наказателно-процесуалното законодателство на Украйна въз основа на проучените научно-теоретични източници, статистически материали, следствената и съдебната практика, предвид разработването на нова съвременна концепция за прилагане на принципа на публичност в наказателното производство е успешно постигната от докторанта в представения труд.

Тези изследвания безспорно допринасят за практико-приложния

характер на дисертационния труд. При разработването му докторантът показва задълбочени познания в областта на анализираната проблематика и същевременно предлага редица решения на някои от изследваните проблеми.

Ясно са определени основните задачи за постигането на тази цел - разработената класификация на принципите в наказателното производство, правна същност и съдържание на изискванията на принципа на публичност, елементите, които водят до формиране на неговото съдържание, определяне субектите за реализация на принципа на публичност, обекта на изследването, предмета на изследването и др.

Относно методиката на изследване докторантът е ползвала традиционната методика за правни изследвания и по-конкретно – наказателно процесуалната. Представя въпросите от теоретичен аспект, разглежда тяхното приложение в практиката, прави обстоен анализ, като използва както общите научни методи (наблюдение, сравнение, описание, класификация), така също и някои специални методи като например системно-структурен анализ на принципа на публичност, методът на функционалния анализ, логико-нормативния метод, социологически, статистически и др.

Нормативно-правната и информационната основа на дисертацията е съставена от Конституцията на Украйна, редица международни договори, решения на Европейския съд по правата на човека, закони и подзаконови нормативни актове на Украйна. Използвана е богата съдебна практика, голям брой теоретични източници, отнасящи се до темата и др.

Оценка на приносите в дисертационния труд

Изведените от докторантът научни и научно-приложни приноси са напълно актуални, като считам, че тяхното инкорпориране в законодателството на Украйна безспорно ще обогати наказателно-процесуалното законодателство на тази държава. Те съответстват напълно на изискванията за научна новост и имат (както беше вече подчертано) голяма теоретична и практическа стойност. В този смисъл са направени редица аргументирани предложения *de lege ferenda* в някои от формулираните заключения, като например:

Формулирано е понятието на принципа на публичност в наказателното производство;

Класифицирани са принципите в наказателното производство;

Определят се етапите на прилагане на принципа на публичност;

Отделени са основните елементи, формиращи съдържанието на принципа на публичност.

Въз основа на анализа на системата от принципи на наказателното производство се предлагат промени в НПК на Украйна, отнасящи се до редица разпоредби (чл.7, чл.25, чл.306, чл.316, чл.332, чл.404, чл.415, чл.433, чл.438 и др.) с цел нова редакция и/или допълнения, като се предлага и ново съдържание на цитираните разпоредби.

Особено впечатление също така прави и разработката в глава II, параграф 2 „Първоначални версии и планиране на изследването” където са изложени аспектите на решаване задачите на наказателното

производство, като се акцентира върху факта, че в повечето случаи на началния етап на разследването информацията за извършеното наказателно правонарушение е крайно недостатъчна, от където и наличните факти най-често са малко и твърде противоречиви по своя характер. Именно в този начален стадий на разследването версиите допринасят за известна обективност и всеостранност по отношение на фактите във връзка с разследваното престъпление, което подпомага в голяма степен своевременното откриване на доказателствата и тяхната оценка.

Докторантът явно отчитайки значението на версиите още в началния етап на разследването стига до извода, че те са неразривно свързани с планиране на разследването, като една мисловно-логическа дейност, при която се определят целите, поставени при разследването на всяко конкретно дело, избора на най-ефективни процесуални, тактически и технически способности и средства, които ще бъдат използвани. При разглеждането на този въпрос са изтъкнати най-често срещаните грешки при съставяне плана за разследване. В този порядък може би е следвало докторантът да обърне по-голямо внимание на принципите, които следва да се спазват при извършване на планирането, като обективност, индивидуалност, динамичност, целеустременост, принципа за съгласуваност, непротиворечивост на действията, последователност при планиране на отделните следствени действия.

Дисертационният труд на Дария Николаевна Говорун е разработен с много добра научна компетентност, понятийният апарат е ползван адекватно, стилът на изложението е логичен, което предопределя и логиката на цялото научно изследване. В списъкът на проблематиката са и научните публикации на докторанта (те са впечатляващите 24 на брой публикации), разкриващи многообразието на научните търсения в изследваната област.

Считам, че в представения дисертационен труд се съдържат редица научно-приложни резултати с определен принос за изследваната проблематика и че същия отговаря на структурата и съдържанието за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“.

Предвид изложеното давам положителна оценка на дисертационния труд „Публичността като принцип в наказателното производство: Процесуални и криминалистически аспекти” и предлагам на Дария Николаевна Говорун да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” по професионалното направление 3.6.Право към Катедра „Правни науки” при ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър” – гр.Варна.

Проф. д-р Евгения Коцева